

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин передує новому числу, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Subscription rates table with columns for 'PEREPLATA' and 'SUBSCRIPTION RATES', listing prices for one year, six months, and three months in dollars and cents.

На Домашнім Фронті

П'ятьох членів сенатового субкомітету для воєнної мобілізації пропонує сенатові рапорт, котрий нібито звернений проти так званої воєнної моралі серед населення Злучених Держав, але на ділі є одним важким обвинуваченням федерального уряду.

Сенатовий субкомітет певно мав широкий доступ до розділу воєнних настроїв народу, і подає він різні явища, які, на його думку, можуть послужити доказом погіршення домашнього фронту.

Пильнують Наших Свобід

Зайшла в Америці подія, на яку треба звернути особливу увагу, бо вона вказує нам, як високо ставиться тут ідеї свободи і як дбається за те, щоби не були захитані основи наших свобод.

Мабуть на думці рішення Найвищого Суду Злучених Держав в справі видавання салюту американському прапорцю. Як знаємо, в Америці існує собі маленька релігійна секта, що зветься „Свідки Єгови“.

Цей приклад теж вказує і на те, як складно і делікатно є та свобода, та як її легко можна не раз втратити. Ось та небезпека, що її можна втратити, заставляє часом видавати навіть і такі судові рішення, які от в нашому випадку.

"ПОЛЯКИ ТА УКРАЇНЦІ"

Під таким наголовком появилася стаття д-ра Ваулава Бігнера, бувшого посла до польського союму, яку видруковано в двох числах польського денника „Дзєннік Зв'язковий“, що виходить в Шикаго, Іл. Для інформаційних цілей передаємо головний її зміст, а при кінці помістимо ще й наші зауваги.

які поляки, будучи однаково страшно переслідуваними, а таким чином заспокоїти соціальні й релігійні тривоги українців в один і той самий спосіб, себто тільки як етнічний матеріал, що має служити для інтересів і потуги великої Росії, чи великої Німеччини? Автор згадає за вивіз 7 мільйонів українців з України під Советами на Сибір ще до цієї війни, як і вивіз двох мільйонів поляків на Сибір чи до північної Росії.

Пора подумати про майбутнє! Автор не хоче заглядати широко в минуле, а радить подумати над майбутнім. Дораджує полякам не глядіти на те, що діється тепер на українських землях під німцями, бо там українці діють під примусом.

В доказ такого свого твердження д-р Бігнер наводить статистику населення СРСР з 1935 року, яка вказує 31.2 мільйонів української людності, або 21.2% цілої людності Советів. Стердивши це, каже, що советська статистика з 1939 року не вказала не тільки ніякого приросту українського населення, але ще зменшила це населення до 28 мільйонів, себто до 16% людності цілих Советів.

ГРИГОРІЯ КВІТКА-ОСНОВЯНЕНКО

ЩИРА ЛЮБОВ

13)

Не спати лягла на своїйму ліжку наша Галочка! Ні, сон далеко від неї. Узали її думки та гадки... Тільки і чути її, як важко здихає... сплякне... проговорить: „Щож з цього буде?“ та влять за думки.

„Знає, мій соколик! Та нема таких річей, щоб його розказати“. Так сказала Галочка, пригублюючи до нього. — „Так, моя зіркочко! Так і я не вмію усього розказати, І як я знаю своє серце, то знаю і твоє, що як я маю тебе любити по весь мій вік, то і ти не покинеш мене і не забудеш мене ніколи...“

Семен Іванович, сам себе не тямлячи: „Чи це мені так почулося?... з ним ти говориш? кого так величаєш?“ „Вас“. „Чи так тобі треба зомно говорити?“ „Так, Коли ви сами забули, що ви є благородні, так проста дівка, мужичка, нагадує вам, що ви таке є“, сказала Галочка вже смілише і ніби суровенько.

тив порушити публично ту важку проблему і був би вдалий усім тим полякам і українцям, що піднесли свої завваги щодо кинених ним думок. Він є той думки, що поляки і українці „повинні на еміграції знайти форми зближення“, особливо ще й тому, що „українська еміграція в Америці й Канаді є збірною поважною і добре організованою“.

Ось так передали ми найважливіші думки бувшого польського посла, висловлені на тему українсько-польських відносин. До цього додамо ось таке: Якщо автор читає українські газети, то мабуть не тяжко йому зорієнтуватися, що думають про ці справи американські українці.

Далі: Нам здається, що отже маємо до діла з новою трагедією польського народу і народу українського. Положення українського народу остільки гірше, що у своїх державницьких і соборницьких змаганнях він має тепер до діла з трьома ворогами: телерійською німецькою, нацистською окупацією, та свейтлановською окупацією: московською і польською.

Думати, що Польща може в таких міжнародних обставинах як теперішні дістати назад „східні кресли“ є, на нашу думку, політично утопією. Це неможливо... І з тим треба погодитись реальній політиці поглядитись. Крім цього, українсько-польські відносини — це вже така стара зворота, що тут без радикальної операції не обійдеться. На що інше шкода тратити час і дурити себе та інших. А це, що писемо, є загально українським клопотом на столоні 3-тій.

Требаж було так статися, що вранці прийшов до Олексія чоловік, з котрим вони укупі купили лісок, так треба було їм там порядок дати, яке на сажні у продажу, а яке почистити. А як Олексій у

„Коліж так любиш, чоловік не хочеш йти за мене?“ „Затим, що люблю вас кріпко, міри нема, як люблю, щиро люблю!“ „Коліж любиш, чом не хочеш свого і мого щастя?“ „Моє щастя у мойому серденьку, а пильно хочу, щоб ви щасливі були, і тим не хочу слухати ваших річей...“ „Коліж хочеш мого щастя, чим це хочеш йти за мене?“ „Щоб не згубити вас на вік, не завязати вам світло... Семєне Івановичу! Я вам не ривія!“ „Не говори ти мені цього, Любав усіх ривія!“ „Можє й так, поки ми житимемо один для одного; так не можна бо цього зробити! Об'ємий долі, об'ємий щастя ви не споминайте: я їх поховала, а будемо говорити про вас. Я не знаю, як у світі, між панамі, усе проче водиться, а знаю, що усюди будуть питатись про вашу жінку: відкіля вона і хто така є? Нехай ви, люблячи мене, і не засоромтесь сказати прямо: „вона мужичка!“ та яково вам буде тоді? Усі будуть з вас сміятись, усі осуджати, усі цуратимуться вас, що у вас через жінку усі рідня мужики...“ „Яке мені до них діло? Я не подивляюсь ні на когось!“ „Так вони подивляться на вас. Попріюкам та сміху з вас кінець не буде. Не стерпите, схаменетесь... і радіє повернутись, та вже не можна. От і знавидите мене...“ „Галю! цього по вік ніколи не буде! Нехай мене засміють, розпінуть, розв'яжуть, я ніколи не перестану тебе любити!“ „Так аж не кам'яна! Хіба мені легко буде дивитися, що ви через мене і за мене страждатимете, і я, усе те бачивши, зможу жити? Однаковінько вмру, як і тоді, як ви перестанете мене любити. Та я об'є собі не вбиваюся. Хоч як хочете мене перережуйте, наукайте усюмо, як треба бути панною, та вже натури не переробите: усе видно буде, що я корінна мужичка. Куди ви зо мною явитесь, усюди мене засміють...“ „Я усіх покину, відстану від людей, тільки ти мені...“ (Дальше буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗА ТРАВЕНЬ 1943 РОКУ

Financial report table with columns: Видатки, Заплати, and various sub-sections like ПРИХІД, МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ, Виплати адміністраційного фонду, ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ, БІЛАНС, and РОЗХІД.

Алек. Константинов. Дядько Ганю у Іречика (Бай Ганю у Іречика).

Чуєте! Приїздить одного дядько Ганю з Відня до Праги. Висідає із залізничі, бере валізу та виходить на вулицю. Візники обступають його — він притякує головою — це по болгарськи значить: він, самособою розуміючи цей знак інше, тому зараз заїздить один фіякер. Дядько Ганю сердиться — до чорта! — дивиться грізно. Полішай бачить це й каже візникові забиратися. Від когож, думає собі дядько Ганю, довідався би я тепер, де живе Іречик, наш історик? Іречик жив у Болгарії, він любить болгарів — дядько Ганю хоче зайти до нього: „Добрий день! Як здоровлячко?“

старється пригадати собі, хто це той любий гість. — Що?, чи мене не знаеш...? Абож то ви не були міністром у Софії? — Так, я був. — Гм, отже відтам я мій любий приїжджу. Ми, тек скажати, земляки — хе, хе. Ти вже не пригадуєш собі, що в „Славянській“ про тебе було поміщено? — Памятаю, — відповідає Іречик й осміхається поблагливо. — Той, як вони накиннулися на тебе! Та не роби собі нічого з того — зате я, я хвалю Вас. Іречик це, Іречик те, горворили вони. Даруйте, відпові я, він ні це ні те. Іречик знає болгар, тому не дивує його дядькова ширість. Дядько переходить до іншої справи. Вихвалює Іречикову хату та виразно патякає: „коли є стільки місця, то ще дуже добре може тут приміститися чужа людина“. Наприклад болгарин дуже гостинний. Зайди колисьбудь до когонебудь із них, все приймуть у хату, дадуть їсти й пити. Потім переходить просто до своїх орудок: він має рожаний олійок на продаж. „Завтра, як хочеш, Іречичу, поведи мене до всіх фабриках, я не маю нічого здивованій — та даремно

тутешної мови, то ти, знаєш, будеш за товмача. Іречик зараз звертає увагу, що не розуміється на бренжі етеричних олійків, його факх зовсім інший... тай не має вільного часу. — Ну, ну — вспокоює професора дядько Ганю. — Яж лише сказав: коли хочете. Силувати тебе не буду. Та ще мені прийшло на думку: Чи твоя жінка дома? Подарую також їй фляшечку рожаного олійку. Яж її знаю — це зі Софії. — Яку жінку має він на думці? — думає собі Іречик. — Скажіть також усім вашим своїкам і знайомим, що я маю на продаж правдивий болгарський рожаний олійок — це може кожному сказати зовсім отверто. Я заходити частіше до вас — тоді погуморимо трохи про нашу батьківщину. А коли вже так дуже хочете — то про мене, добре, я зовсім остануся в вас, поки буду в Празі. Що? — Даруйте, одначе... — Ну, ну, меніж буде зовсім добре в готелі — та я лиш подумав собі: таж Іречик, так сказати, таж болгарин, то може він... — Я дуже дякую вам за память, та моя хата тісна трохи. (Докінчен на сторінці 6-ій.)

